

✉ Rondelenstraat 16
6261 NP Mheer
☎ 06 53947730
@ info@tweedehonk.nl
🏠 www.tweedehonk.nl
KvK Maastricht 14093609
BTW: NL 0764.87.828.B01

Aan:
Minister van SZW
De heer L.F. Asscher

Mheer, 11 maart 2016

betreft: **Reactie internetconsultatie Wetsvoorstel herziening financieringsstelsel kinderopvang**

Geachte heer Asscher,

Vooraf

Als kinderopvangorganisatie TweedeHonk (Gastouderopvang) hebben wij belangrijke zorgen over het wetsvoorstel herziening financieringsstelsel kinderopvang (Directe Financiering). Feitelijk vinden wij het wetsvoorstel nog onvoldragen. Er zitten zeker positieve veranderingen in, maar daarnaast hebben wij grote twijfel over de nieuwe werkwijze, de risico's van/in het systeem en de weg/het proces naar de vormgeving van het nieuwe financieringsstelsel. We vinden het belangrijk dat er een uitvoerbaar en voor ouders én organisaties helder systeem komt. Voor alle partijen moet het leiden tot meer gemak en een robuust systeem. Niemand zit te wachten op een toename van administratieve lasten en regeldruk voor overheid, ouders en ondernemers. Onderstaand gaan we daar iets dieper op in. Gezien het onvoldragen karakter van het voorstel beperken we ons tot een beperkt overzicht en gaan we niet teveel detail. Overigens zal daar juist het probleem ontstaan: *"the Devil is in the detail"*!

Positief

De gedachte om met inkomensgegevens uit eerdere jaren te werken, is positief en zal bij gezinnen in loondienst positief uitpakken. Voor zelfstandigen verandert er waarschijnlijk weinig. Bron van zorg is wel de vaststelling van het vangnet en de discussies/problematiek die daaruit kan ontstaan.

Geen oordeel over details mogelijk

Over details kunnen we op dit moment nog geen uitspraak doen. Ook niet over het opheffen van tekortkomingen in de huidige praktijk en de vertaling daarvan naar het nieuwe systeem.

Voorbeeld: vervangende gastouders: is een praktisch probleem onder de huidige wet. Zodra dat geregeld is, hoe werkt dat uit in het nieuwe financieringsstelsel?

Voorbeeld: wijzigingen aanbrengen in een lopende aanvraag verloopt in enkele gevallen (na x jaren praktijk Toeslagen) nog niet soepel.

Voorbeeld: Toeslagen neemt bij eindafrekening exacte verzamelinkomen mee, maar benadert kosten ouder door maandopgave te vragen i.p.v. jaaropgave.

Indien ouder toevallig een uur/maand te weinig heeft aangevraagd, heeft hij pech: had ouder maar meer moeten aanvragen. Nogmaals *"the Devil is in the detail"*. Ook voor zaken die nu *wel* geregeld zijn, maar in de nieuwe systeemdefinitie *over het hoofd worden gezien*.

Aanpak/Projectteam adequaat?

dat leidt automatisch ook tot de vraagstelling: is de bewandelde weg om tot en Programma van Eisen en vandaar tot bouw, implementatie en nazorg van het nieuwe systeem te komen adequaat?

Natuurlijk worden momenteel organisaties vanuit alle invalshoeken bevraagd/betrokken.

In de kern is echter de definitie en de grove structuur bedacht en opgezet vanuit vooral financieel overheidsoogpunt en dus niet vanuit Kinderopvangsector of ouders. Huidige medewerkers uitvoerder (Toeslagen) waarschijnlijk gedemotiveerd (hun werk verhuisd), huidige gebruikers voelen zich niet betrokken en zijn zeker niet overtuigd van de noodzaak.

Door dit startpunt en het aanwijzen van DUO als uitvoerder, *zonder ervaring op kinderopvanggebied*, wordt een zwaar risico genomen m.b.t. uiteindelijke "fit" van het nieuwe systeem met alle consequenties (denk aan mogelijkheden fraude).

Des te verder het skelet wordt ingevuld, des te moeilijker wordt het om structurele fouten te corrigeren.

In een vroegere baan was ik in een tweetal SAP automatiseringstrajecten betrokken (issue manager/projectleider): uiteindelijk was de werkwijze om een aantal gebruikers ervaringsdeskundigen full time in het project te zetten (sparringpartner, tester, gebruikersdocumentatie, opleider, nazorg) doorslaggevend voor een succesvolle en nagenoeg rimpelloze implementatie. *Een aanbeveling!*

Communicatie

In het nieuwe systeem komt er een pion in het systeem bij: DUO. Alle anderen blijven, alleen wordt Toelagen dan "gewoon" Belastingen. Veroorzaakt ruis, zeker in het begin.

Risico's

In het wetsvoorstel zijn een aantal grote risico's verborgen. De eerste en meest voornaamste is dat de kinderopvangorganisatie formeel aanvrager wordt van de overheidsvergoeding. Dat is een aardverschuiving, het brengt veel juridische verantwoordelijkheden met zich mee. De kinderopvangorganisatie wordt daarmee risicodragend, juridisch ontvanger van de financiering vanuit de overheid én moet altijd rekening houden met het wel of niet uitbetalen óf terugvorderen van overheidsvergoeding.

Met andere woorden: kinderopvangorganisaties worden geacht juridisch zeer deskundig te zijn op het gebied van kinderopvangtoeslag en alle arbeid technische en gezinssamenstelling wijzigingen tijdig te kennen om fouten in de afwikkeling van een lopende aanvraag te voorkomen. Dat is niet te doen, zeker niet met de staat als juridisch tegenspeler.

Bovenstaande kan zeer wel leiden tot stoppen van de activiteit als kinderopvangondernemer!

Dat kan/mag niet de bedoeling zijn van het nieuwe stelsel.

Ook het debiteurenbeheer is diffuus, in het wetsvoorstel wordt het debiteurenbeheer bij kinderopvangorganisaties gelegd, maar krijgt de kinderopvangorganisatie niet het benodigde instrumentarium. Zo moet de kinderopvangorganisatie weten wat de ouder (aan de overheid) moet betalen.

Het instrumentarium aan toezicht en handhaving wordt uitgebreid. Zo mag DUO ook boetes uitschrijven. Wij maken ons daar zorgen over, over de hoogte van de boetes en de grondslag hiervoor. Wij vinden het belangrijk dat toezicht en handhaving proportioneel wordt ingericht, met voldoende mogelijkheden voor herstel van eventuele fouten.

Administratieve lastendruk en uitvoerbaarheid

Een belangrijk punt is voor ons de uitvoerbaarheid van het systeem.

Automatisering is daarbij een hulpmiddel, maar niet altijd toepasbaar als dé oplossing. Enkele voorbeelden:

Veel stappen in de aanvraag- en betalingsprocessen moeten gecontroleerd worden, al vanaf het begin. Dat maakt dat voorfinanciering van kinderopvang aan de orde kan zijn.

Ook doordat ouders bijvoorbeeld financiering (tijdelijk) kunnen stoppen, is er toename van administratief werk.

Er moeten aan DUO veel gegevens maandelijks aangeleverd worden, nu gebeurt dat jaarlijks. Automatisering is daar (nog) niet op ingericht.

Voor ouders: gemakkelijker, inzichtelijk?

Wij maken ons zorgen over de begrijpelijkheid van het systeem voor ouders.

Ouders betalen hun eigen bijdrage aan DUO, maar moeten voor extra diensten en bij eventuele betalingsachterstanden afrekenen met de

kinderopvangorganisatie. Daarnaast kan DUO ook nog zaken bij ouders terugvorderen. Dit leidt voor de ouders tot onduidelijkheid. Belangrijk is dat er voor kinderopvangorganisaties en ouders een werkbaar en helder systeem komt. Het zal niet voor het eerst zijn dat ouders het informele circuit induiken, omdat ze bang zijn voor bijdragen vanuit de overheid.

Tot slot

Bij ons blijft de vraag van het waarom van een stelselwijziging:

Is deze herziening de oplossing van een probleem? en welk probleem dan wel?

Is het een probleem van de belastingdienst (interne procedures, steeds weer verder automatiseren o.b.v. eigen regels?) of Politiek (steeds weer wijziging wetgeving) of Kinderopvang (regeldruk?) of Ouder (onzekerheid, angst iets fout te doen, ongewend).

Ik hoop U met onze zienswijze verder te helpen in al dan niet herzien van het financieringsstelsel kinderopvang. Natuurlijk ben ik bereid tot verdere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Gerard Hermkens,
directeur TweedeHonk, bureau voor Kinderopvang